

Čriepky z histórie obce Jacovce

Článok "**Prídel pozemkov**" sa týka prvej pozemkovej reformy po rozpade Rakúsko-Uhorska, keď bohatí majitelia pôdy boli povinní časť odovzdať na prídel pre chudobných. Výmera pôdy sa udávala v k. j. - v katastrálnych jutrách. 1 k. j. je 0,5753 ha (5753 m²).

Prídel pozemkov - parcelácia pôdy.

Predmetom riadenia prídelového podľa zákona zo dňa 30. januára 1920. č. 81. sb. zák. a nár. stávajú sa tieto veľkostatárske objekty, podliehajúce záborovému zákonu:

1. Hlohovec – Erdödy Imrich fideikomis – dvory Bojná, Kľačany a Lukáb s budovami o výmere asi 1500 k. j. pre miestny prídel a zbytkové statky.
2. Dežerice – Schlesinger Alexander asi 150 k. j. v katastr. obciach Dežerice a Farkaška pre miestny prídel.
3. Bojnice – Pálffy Ján pozostalosť, dvor Kúty o výmere asi 400 k. j. pre doplnenie miestneho prídelu a zbytkový statok.
4. Návojevce a Nedašovce – Salsberger Ján, Josef a Edmund 500 k. j. pre miestny prídel a zbytkový statok v kat. obciach: Návojevce – Nedašovce.
5. Malé Výčapy a Sulany – Bauerová Karla 300 k. j. pre miestny prídel v kat. obciach Malé Výčapy a Sultany.
6. Solčany – Odescalchy Livius 200 k. j. pre miestny prídel v kat. obci Solčany.
7. Tesáry – Lenárd Šándor a Zoltán asi 25 k. j. pre miestny prídel v kat. obci Bojná.
8. Nitra – Kuffler Armin 175 k. j. pre miestny prídel v kat. obci Nitra – Aba-Lehota.
9. Malé Dvorany – Kuffler Leopold a manžel. 180 k. j. pre miestny prídel a zbytkový statok v kat. obci Malé Dvorany.
10. Horné a Dolné Vašardice – Blum Alexander 85 k. j. pre miestny prídel v kat. obci Horné a Dolné Vašardice.
11. Veľké Janikovce – Dr. Otto Fejér 100 k. j. pre miestny prídel.
12. Veľké Rypňany – Fuchs Šamuel, Adolf a manžel. 105 k. j. pre miestny prídel v kat. obci Veľké Rypňany.
13. Ašakert, Ujlaček a Čab – Chyczy Pavel a spol. 80 k. j. pre miestny prídel.
14. Falkaš Dvorany a Mýtna Nová Ves – Odescalchy Géza alod. 250 k. j. pre miestny prídel a zbytkový statok.
15. Továrniky – Haupt Štummer August, Augusta, Leo 1250 k. j. pre miestny prídel v kat. obciach: Urmince, Veľké Dvorany, Prašice, Továrniky, Nemčice, Veľké Topoľčany, Kuzmice, Jacovce, Krnča, Nitr. Streda, Chrabrany, Tesáry, Podhrad, Závada, Nová Lehota, Velušovce, Pochabany, Malé Hostie a Zlatníky.
16. Veľké Bošany – Šmidt Adolf a spol. 250 k. j. pre miestny prídel v kat. obciach: Veľké a Malé Bošany, Prázdnowce, Baštín, Klatová Nová Ves, Krnča, Jánová Nová Ves, Dlhé Chlbany, Jacovce, Továrniky, Zlatníky, Prašice, Veľké Topoľčany, Nevidzany, Seč a Dlžan.
17. Klatnovejsa – Biedermannová Karola 150 k. j. pre miestny prídel, v kat. obciach: Klatnová Nová Ves, Jánová Nová Ves.
18. Jánová Nová Ves – Nesnerozá Gertruda 100 k. j. pre miestny prídel v kat. obciach: Jánová Nová Ves, Klatnová Nová Ves, Ježková Nová Ves a Veľké Topoľčany.
19. Horné Oblokovec – Štummer Karol dvor Ludanice o výmere asi 400 k. j. pre doplnenie miestneho prídelu a zbytkový statok.
20. Hájnovejsa – Šteigerová Mária 500 k. j. pre miestny prídel v kat. obciach: Hájnovejsa Horné Čitáre, Šarluhy, Blošovce, Lipovník, Malé Dvorany, Vozokany a Očkov.
21. Alakšince – Deutelbaum Jos. a manžel. a dcéra 150 k. j. pre miestny prídel.

22. Lapáš Ďarmoty – Verö Géza a spol. 150 k. j. pre miestny prídel v kat. obci Lapáš Ďarmoty a Bábindol.

23. Lapáš Ďarmoty – Verö Zigmund a Ilona 600 k. j. pre miestny prídel a zbytkový statok v kat. obciach: Veľký Lapáš a Lapáš Ďarmoty.

24. Veľké Janikovce – Schwitzer Štefan 150 k. j. pre miestny prídel.

25. Urmín – Hunyady Ladislav Dr. všetku pôdu v kat. obci Nitr. Ivánka. dvory Taráň a Jozef majer celé o výmere asi 1200 k. j. pre miestny prídel, kolonizáciu a zbytkové statky.

Prihlášky o prídel prijíma a informácie dáva prídelový komisár štátneho pozemkového úradu v Nitre, sedria II. poschodie č. 32-33. v utorok a piatok od 10. do 12. hod.

Lehota ku podaniu žiadosti o prídel bude v každej záujmovej obci zvlášte vyhlásená.“

(Slovenská otčina. Týždenník. Ročník III./číslo 11, 15. marec 1924, strana č. 2)

Veľké nešťastie v mlyne.

V Schwartzovom mlyne v Malých Jacovciach stalo sa včera poobede veľké nešťastie, pri čom prišiel o ruku mlynský učeň Anton Stehlik. Učeň na majstrov rozkaz olejoval stroje, pri čom mu jedno ozubené koleso zachytilo pravú ruku a hrozne mu ju dokaličilo. Hneď ho dopravili do veľkotopolčianskej nemocnice, kde prišiel k vedomiu. Podľa jeho výpovede ozubené kole nebolo opatrené ochranným obalom a toto bolo príčinou nešťastia. Pripomenul, že mlynár, aby vyhnul zodpovednosti z nešťastia, dal ozubené koleso po nešťastí opatrit' obalom. Bolo zahájené v tejto veci pátranie.“

(Slovák. Ročník IX., číslo 168/30. júl 1927, strana č. 5)

Podakovanie.

Veľadôstojnému pánu Jarošovi, dekan-farárovi v Jacovciach, ako aj pánu Juliusovi Gažovi, organistovi, vyslovujem týmto svoje vŕucne vďaky za ich obetavosť a ich blahovôľu, prejavenu pri poslednej ceste môjho nebohého strýka Karola Wiedermanna z Jacoviec pri Topoľčanoch. Vojtech Wiedermann.“

(Slovák. Ročník X., číslo 70/24. marec 1928, strana č. 4)

Súťaž.

Okresný úrad v Topoľčanoch vypisuje verejnú súťaž na prestavbu železobetónového mostu o svetlosti 10.00 m na vicinálnej ceste Tovarníky – Jacovce v obci Jacovce. Ofertné pomôcky možno obdržať od 21. marca 1930 u okresného úradu v Topoľčanoch pod číslom 19. Oferty treba podať najneskôr do 10. apríla 1930 u okresného úradu v Topoľčanoch. Autentické rozpísanie uverejnené je v „Krajinskom Vestníku“ pre Slovensko v Bratislave.

Topoľčany, dňa 20. marca 1930.

Dr. Čerňanský v. r., okresný náčelník“

(Slovák. Ročník XII., číslo 68/22. marec 1930, strana č. 6)

Poverenia v HM

Sboroví a oblastní činovníci:

Ján Domasta, o. uč – vpo pri Sb. Bratislava

Ján Kloc, cv. uč. – sr pri Sb., Bratislava

Valentín Magdolen, riad. – ob v, Bratislava

Ján Lojdl, obch. vedúci – ob r jun., Vrútky

Imrich Solčiansky, prof. – z ob v, Trenčín
Štefan Pončák, uč. – z ob v, Pov. Bystrica.

Okresní a nižší činovníci:

...

Alojz Cvacho, spr. gymn. – vs j, Topoľčany

August Herda, tesársky učeň – vč j, Jacovce

František Herda, obuv. uč. – vč o, Jacovce

Emil Beluš, spr. školy – vč v, Topoľčany

Anton Líška, kotlářsky učeň – vč j, Jacovce

František Švec, študent – vč v, Jacovce

Anton Ondrejčička, učiteľ – mv, Jacovce

František Kšinant, študent, vč. o, Jacovce

...“

(Nová mládež. Časopis Hlinkovej mládeže. Ročník II., číslo 9/december 1939, strany č. 25-26)

Ďalších 6 obcí v Nitrianskej župe má elektrický prúd.

Slovenské elektrárne, oblastné riaditeľstvo v Nitre, zapojilo do elektrickej siete obce Jacovce, Kuzmice, okres Topoľčany a obec Behynce, okres Nitra. V obciach Bojná, Malé Dvorany a Broďany, okres Topoľčany sa práve dokončuje montáž elektrického vedenia. Možno rátať, že v dohľadnej dobe aj tieto obce už použijú pre osvetlenie a svoje hospodárske potreby elektrický prúd. Ba.“

(Slovák. Pondelník. Ročník V. číslo 24/28. jún 1943, strana č. 3)

Inštalácie starostov v okrese topoľčianskom.

Dňa 13. júna t. r. bola inštalácia starostu, podstarostu, členov a náhradníkov obecného výboru v obci Kovarce, kde starostom sa stal František Gerhát. Inštaláciu vykonal okresný náčelník Štefan Šimko za prítomnosti obvodného tajomníka Jozefa Ondrejkočiča.

14. júna t. r. bol veľmi pekným a slávnostným spôsobom do úradu starostu uvedený Ľudovít Schwarz, starý a osvedčený ľudák v obci Tovarníky, ktorá bola slúčená s Jacovcami pod menom Tovarníky.

15. júna t. r. bola tiež inštalácia starostu, podstarostu, členov a náhradníkov obecného výboru v obci Bošany, kde starosta Anton Modory, podstarosta, členovia a náhradníci obecného výboru složili sľub do rúk okresného náčelníka Štefana Šimku, ktorý v krátkom prejave zdôraznil povinnosti obecných funkcionárov.

V Bojnovej bola inštalácia funkcionárov obecnej samosprávy tiež za prítomnosti okresného náčelníka, obvodného tajomníka, zástupcov úradov, škôl, a korporácií. Starostom sa tu stal dlhoročný a osvedčený pracovník Strany Matej Lukáčovič, doterajší vládny komisár.“

(Slovák. Ročník XXVI., číslo 137/20. jún 1944, strana č. 3)

„Hľadám pekárskeho pomocníka, ktorý sa vyzná vo všetkých prácach. Byt a strava zaistená. Plat podľa dohody. Nastúpiť ihneď na adresu: Ján Petřík, pekár Jacovce, okres Topoľčany.“

(Pravda. Ročník V. (1948), číslo 104/06. máj 1948, strana č. 7)

Za 1 deň toľko vlastníckych výmerov ako predtým za 2 a pol roka

Povereník Falt'an podpísal za 1 deň 5448 výmerov pre 88 obcí

(vr) Do ďalších 88 obcí, kde sú skonfiškované nemecké, maďarské alebo zradcovské veľkostatky, dôjde v týchto dňoch 5448 vlastníckych dekrétov, ktoré 30. t. m. podpísal povereník pôdohospodárstva Dr. Michal Falt'an. Ako sa dozvedáme, je pripravených ďalších 4000 výmerov na pôdu, ktoré povereník Falt'an odovzdá roľníkom na oslavách stého výročia zrušenia poddanstva v Nitre 4. t. m. Povereník Falt'an svojím dnešným podpisom 5448 výmerov odovzdáva do vlastníctva slovenských roľníkov 9700 ha skonfiškovanej pôdy.

... Topoľčany: Jánová Ves 46, Obsolovce 93, Kuzmice 82, Jacovce 263.“

(Pravda. Ročník 1948, číslo 75/01. apríl 1948, strany č. 1 a 2)

Okresný akčný výbor v Topoľčanoch zasadal.

V stredu zasadal Okresný akčný výbor v Topoľčanoch kde medzi inými vecami bola vybavená aj žiadosť obcí Jacovce a Továrniky o rozdelenie. Tieto dve obce boli pred nedávnom slúčené, prakticky sa to neosvedčilo, takže teraz každá obec bude mať znova svoju vlastnú samosprávu. Okresný akčný výbor súčasne vzal na vedomie zprávu okresnej organizácie Strany slobody. Strana slobody v topoľčianskom okrese – hlási sa k spolupráci v okresnom akčnom výbore a žiada o zastúpenie.“

(Pravda. Ročník 1948, číslo 68/21. marec 1948, strana č. 7)

Šport

V I. triede jediný hráč dal 8 gólov

Ešte majstrovský futbal z nedele

... Veľ. Ripňany – Jacovce 2:2 (0:2). Rušný a tvrdý majstrovský zápas. Góly Frtoľa II., Rybanský, za hostí Mojžiš a Šipec. – Baťa Bošany – Prievidza 2:1 (0:1). Víťazstvo a oba body I. triedy zaistil domácim Gálik 2. Za hostí skóroval Novák.“

(Práca. Ročník III., číslo 109/22. apríl 1948, strana č. 7)

Futbalisti priateľsky aj o body

Bratislava (rp) – ŠK Jacovce – ŠK Bánovce 5:1 (3:1). Majstrovský zápas I. triedy v Jacovciach. Bránky: Herda II. 2, Herda I., Sako a jeden vlastný. Za domácich jediná bránu dal Mojžiš.“

(Práca. Ročník III., číslo 277/16. október 1948, strana č. 8)

Majstrovstvo ZŽF vo výsledkoch a tabuľkách

... II. trieda Nitrianskej oblasti

ŠK Ripňany – ŠK Slávia Továrniky 1:3, ŠK Poľný Kesov – ŠK Dol. Krškany 2:0, ŠK Slávia Hor. Krškany – Preseľany 3:1, ŠK Jacovce – FK Urmín 4:1, TS Tormoš – KFC Krušovce 2:4.

Továrniky 17 13 1 3 49:16 27

Jacovce 17 11 3 3 47:20 25

Krušovce 16 10 2 4 53:24 22

ŠK Neslyšiaci Topoľčany – ŠK Jacovce 3:3 (0:1)

(Č) –Priateľský futb. zápas a zaslúženú remízu videlo v Topoľčanoch asi 100 ľudí. Za domácich scorovali: Hvizdák 2, Mikulášek 1, za hostí Švec 3. Rozhodoval Kálnay.“

(Pravda. Ročník 1948, číslo 65/18. marec 1948, strana č. 8)

Z veľkých i malých ihrísk

... ŠK Chynorany – ŠK Prievidza 1:1 (1:0) ... ŠK Dolné Krškany – KFC Krušovce 1:4 (1:0) bránky víťazov dali Šmotlák 2, Síleš a Kohút ... ŠK Jacovce – ŠK Zbehy 12:0 (7:0) ...“

(Pravda. Ročník V. (1948), číslo 100/30. apríl 1948, strana č. 6)